

הזיכרון המרשים שיש לעורב

מתוך "נפלאות הבריאה"

מלקט ועורך: ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד .

הזיכרון המרשים שיש לעורב שומר אותו שבע - ואת הסובבים אותו דרוכים

יש להם יכולת לזהות פרצוף גם במרחק של עשור, לפתור בעיות סבוכות, וגם זיכרון פנומנלי שמשמש אותם לקטלג דרכים להשגת מזון • העורבים הם מבעלי החיים החכמים ביותר בממלכת החי, גם בהשוואה ליונקים. לא תרצו שהם יסמנו אתכם

אפרת הוא יזם ובעל חברות בתחום האנרגיה הירוקה וחובב טבע. במדור "תרבות חיות" הוא כותב על התנהגותם של בעלי החיים

המקרה שאירע השבוע תואר בידי עוברי אורח כ"סרט רע, סוריאליסטי". ילד בן שמונה מטבריה התפרץ לכביש לאחר שהותקף בידי עורבים - ונדרס. הוא פונה לבית החולים ומצבו התייצב לאחר ניתוח. אחת מקבוצות הפייסבוק של תל אביב סערה השבוע נוכח תקיפות עורבים של אדם שמעולם לא ניסה ליצור קשר או להרע לעופות הללו. אין זו פעם ראשונה שעורבים תוקפים אנשים במה שנראה מתקפה מכוונת ומודעת.

מעבירים מידע ביניהם

בשנת 2012 הבאנו לביתנו גור כלבים. זה היה הכלב הראשון שלנו, כלב מסוג לברדור מעורב בפוינטר. הוא היה גרגרן לא קטן ונהג לגנוב מזון שמצא ברחוב. ברוב המקרים, אהב

לזכות בארוחה קלה וגירש את שלל בעלי הכנף של אמסטרדם כדי לגנוב את פיסת הלחם שעליה השתלטו - אווזים, ברבורים, יונים, ברווזים וגם עורבים. אלא שבעוד עופות המים היו מוותרים לכלב התזיתי בכל פעם מחדש והעדיפו להימלט אל תעלות המים הבטוחות, בעל כנף אחד החליט להחזיר מלחמה.

העורב.

אירוע אחד של סחיבת לחם הספיק לעורבים כדי להכניס את אדי, הכלב שלנו, לרשימה השחורה. הם היו מזהים אותו עובר בתעלה ליד הבית, עטים עליו מצמרות העצים ומנקרים בכל אזור אפשרי בגופו.

מה שהדהים, מעבר לנטירת הטינה, הייתה העברת המידע בתוך הלהקה. אדי גנב את הלחם לעורב אחד. כיצד ייתכן שתוקפים אותו במקביל כמה וכמה עורבים בכל פעם? האם העורבים מעבירים את המידע ביניהם?

הם הסתפקו בניקורים קלים בלבד, שלא כאבו לו, אך בוודאי הציקו. הוא נהג לעבור מאז את החלק הספציפי הזה של המסלול בריצה מהירה.

10 שנים שלמות זה נמשך. הם זכרו אותו והקפידו להתקיף אותו באופן קבוע בכל פעם שעבר באזור.

אבל החדירה של עורבים לחיינו בגלל בעלי החיים לא נעצרה כאן.

לפני שנה עזבנו את מרכז העיר והתמקמנו בפרברים רחבי הידיים של אמסטרדם. איתנו עברו שלושת החתולים שלנו, שנוהגים לקבל מזון מידיה הבטוחות של אישתי בכל בוקר בשעה 6:30.

רעש הכופתאות בכלי האלומיניום כנראה נשמע למרחוק. די מהר גילינו משפחת עורבים הממתינה בגינה. הם למדו את שעות הגשת המזון, ניצלו את הזמן שבו דלת הגינה פתוחה בבוקר, לאורור הסלון, המתינו שהחתולים יסיימו ויתרחקו מהמקום - ואז נכנסו לגנוב שאריות.

בכל יום בשעה 6:30 בדיוק הם התייצבו על העץ בגינה, מול עמדת ההאכלה של החתולים, ופשוט המתינו לשעת כושר.

כמי שכבר מכירים את חוכמתם של העורבים, לא הופתענו. אנו נוהגים להשאיר גם להם, מדי בוקר, כמה גרעינים כדי לשמור על שכנות טובה.

עוד על העורב

1. עורבים הם עופות גדולים יחסית, אוכלי כל שניזונים מחרקים, פירות, פגרים, ביצים ואפילו מזון אדם.
2. העורב הוא עוף ממשפחת העורביים, ונחשב לאחד מבעלי החיים האינטליגנטיים ביותר בעולם החי. בישראל נפוצים בעיקר עורב אפור (*Corvus cornix*) ועורב מזרע (*Corvus corone*). עורבים מפגינים יכולות חשיבה גבוהות: פתרון בעיות, שימוש בכלים וזיהוי בני אדם (כולל יכולת לזכור פנים לאורך זמן).
3. הם חיים לעיתים בלהקות, משתפים פעולה ומפעילים אסטרטגיות משותפות. לגבי חייהם בצד בני אדם, עורבים למדו להסתגל היטב לסביבה עירונית אך לפעמים נתפסים כמטרד בגלל רעש, הרס תשתיות או פיזור פסולת.

מאחסנים הכול בזיכרון

העורב נחשב לאחד מבעלי החיים החכמים ביותר בממלכת החי, גם בהשוואה ליונקים. יש לעורבים יכולות השמורות אך ורק לבעלי החיים האינטליגנטיים ביותר.

הם בעלי זיכרון מעולה, עד כדי כך שהם מסוגלים לזהות פרצוף גם במרחק של עשור, הם יודעים להשתמש בכלים, לפתור בעיות סבוכות, אפילו בהשוואה לילד בן 5-7, ואפילו מזהים את עצמם במראה - יכולת השמורה מלבדו רק לדולפינים, פילים, קופי האדם ולויתני אורקה.

העורב שייך למשפחת העורביים, מתוכה בישראל קיימים 8 מינים, בהם עורבני, קאק, עורב חום עורף, עורב שחור, עורב קצר זנב ועורב מזרע.

הם חיים בלהקות גדולות והם שייכים לציפורי השיר.

אך מה עושה את העורבים כל כך חכמים בהשוואה לשאר בעלי הכנף? האם יש סיבה אבולוציונית ליכולת הזיכרון הפנומנלית שלהם, שחיונית להישרדותם? התשובה היא, כמו תמיד, כמובן. הרי הטבע לא מעניק סט יכולות כלשהו ללא מטרה. והמטרה, שלא במפתיע, היא מזון.

הזיכרון המרשים שיש להם והיכולת להשתמש בכלים מאפשרים להם לאתר את מזונם העיקרי - לארוות (זחלים) של חרקים, שנמצאים לרוב בחריצים בגזעי העצים.

כדי להצליח להוציא את הלארוות מאותם חריצים צרים, העורבים משתמשים בענפים דקים וזרדים ופשוט מקרבים את הזחלים מרחק נוח דיו על מנת ללכוד אותם במקורם.

אחרי שהם מצליחים, הם משמרים לעצמם בזיכרון את הכלי האחרון שעיצבו ואת מידת ההצלחה שלו. בדרך הזאת, הם מאחסנים בזיכרון פירוט: כיצד ליצור כלי לכל מטרה, מה האופי שלו ומהי מידת ההצלחה בשימוש בו. אותו כלי יעבור, עם שאר הכלים והתחבולות, מדור לדור.

העורביים, שמסתגלים היטב לסביבת האדם, הם אוכלי כל. בשל כך, קיים מגוון רחב של היצע מזון והעורב מוכן לעבור מרחקים גדולים על מנת להגיע אליו - פירות, זרעים וירקות משטחים חקלאיים, דגים קטנים, חרקים, נחשים ואפילו ביצים וגוזלים של בעלי כנף.

ברגע שהעורב מצא מקור מזון, הוא יוסיף אותו למפת המזון החקוקה בזיכרון שלו, ויחזור אל אותם המקומות בכל פעם.

אם תרצו, בכל פעם שהעורב רעב והוא רחוק מאזור מאוכלס בבני אדם - שמבטיח ארוחה קלה וזמינה ללא מאמץ - הוא פותח את המפה שבזיכרונו, חושב מה בא לו לאכול ופשוט עף לשם כדי לקחת.

ובאשר ליחסי בני האדם עם העורבים, חשוב להימנע מגילויי אלימות כלפיהם, מהאכלתם, ובכלל - אל תתנו להם סיבות להתנכל אליכם.

זהו בעל חיים חכם מאוד שרק רוצה להכניס לקטלוג שבראשו עוד נקודת ציון עם ארוחה זמינה. לא תרצו שהוא יבזבז עליכם מקום בזיכרון.

